

מסכת קידושין

פרק ד

א. עשרה יוחסין עלו מבבל, כהני, לווי, ישראל, חללי, גרי, וחרורי, ממזרי, נתיני, שתוקי, ואסופי. כהני, לווי וישראל, מתרים לבא זה בזה. לווי, ישראל, חללי, גרי וחרורי, מתרים לבא זה בזה. גרי וחרורי, ממזרי ונתיני שתוקי ואסופי, כלם מתרין לבא זה בזה:

ב. ואלו הם שתוקי, כל שהיא מכיר את אמו ואינו מכיר את אביו. אסופי, כל שנאסף מן השוק ואינו מכיר לא אביו ולא אמו. אבא שאול הנה קורא לשתוקי, בדוקי:

ג. כל האסורים לבא בקהל, מתרים לבא זה בזה. רבי יהודה אוסר. רבי אליעזר אומר, ודאן בודאן, מתר. ודאן בספקן, (וספקן בודאן), וספקן בספקן, אסור. ואלו הן הספקות, שתוקי, אסופי וכותי:

ד. הַנּוֹשֵׂא אֵשֶׁה כְּהֶנֶת צָרִיד לְבָדֵק אַחֲרֶיהָ אַרְבַּע אִמָּהוֹת וְשֶׁהָ שְׁמֹנֶה, אִמָּה וְאִם אִמָּה, וְאִם אָבִי אִמָּה וְאִמָּה, וְאִם אָבִיהָ וְאִמָּה, וְאִם אָבִי אָבִיהָ וְאִמָּה. לְוִיָּה וְיִשְׂרָאֵלִית, מוֹסִיפִין עָלֶיהָ עוֹד אֶחָת:

ה. אֵין בּוֹדֵקִין לֹא מִן הַמַּזְבֵּחַ וְלִמְעָלָה, וְלֹא מִן הַדְּיוֹכָן וְלִמְעָלָה, וְלֹא מִן סִנְהֶדְרִין וְלִמְעָלָה. וְכָל שֶׁחֲזָקוֹ אֲבוֹתָיו מִשּׁוֹטְרֵי הָרַבִּים וְגִבָּאֵי צִדְקָה, מִשִּׁיאִין לְכֹהֵנָה וְאֵין צָרִיד לְבָדֵק אַחֲרֶיהָ. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, אֶף מִי שֶׁהָיָה חֲתוּם עַד בְּעֶרְכִּי הַיִּשָּׁנָה שֶׁל צְפוּרִי. רַבִּי חֲנִינָא בֶּן אֲנָטִיגְנוֹס אוֹמֵר, אֶף מִי שֶׁהָיָה מִכְתָּב בְּאַסְטְרֻטָּיָא שֶׁל מֶלֶךְ:

ו. בֵּת חָלָל זָכָר, פְּסוּלָה מִן הַכֹּהֲנָה לְעוֹלָם. יִשְׂרָאֵל שֶׁנֶּשֶׂא חָלָלָה, בָּתוּ כְּשֶׁרָה לְכֹהֲנָה. חָלָל שֶׁנֶּשֶׂא בֵּת יִשְׂרָאֵל, בָּתוּ פְּסוּלָה לְכֹהֲנָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, בֵּת גֵּר זָכָר כְּבֵת חָלָל זָכָר:

ז. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר, יִשְׂרָאֵל שֶׁנֶּשֶׂא גִיּוֹרֶת, בָּתוּ כְּשֶׁרָה לְכֹהֲנָה. וְגֵר שֶׁנֶּשֶׂא בֵּת יִשְׂרָאֵל, בָּתוּ כְּשֶׁרָה לְכֹהֲנָה. אָבֵל גֵּר שֶׁנֶּשֶׂא גִיּוֹרֶת, בָּתוּ פְּסוּלָה לְכֹהֲנָה. אֶחָד גֵּר וְאֶחָד עֲבָדִים מִשְׁחָרְרִים, אֶפְלוּ עַד עֲשָׂרָה דוֹרוֹת, עַד שֶׁתֵּהֵא אִמּוֹ מִיִּשְׂרָאֵל. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, אֶף גֵּר שֶׁנֶּשֶׂא גִיּוֹרֶת, בָּתוּ כְּשֶׁרָה לְכֹהֲנָה:

ח. הָאוֹמֵר, בְּנֵי זֶה מִמֶּזֶר, אֵינוֹ נֶאֱמָן. וְאֶפְלוּ שְׁנֵיהֶם אוֹמְרִים עַל הָעֶבֶר שֶׁבִמְעִיָּה מִמֶּזֶר הוּא, אֵינָם נֶאֱמָנִים. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר,

ט. מִי שֶׁנִּתְּנָה רְשׁוּת לְשִׁלּוּחוֹ לְקִדְּשׁ אֶת בְּתוּלָהּ הוּא וְקִדְּשָׁהּ, אִם שֶׁלּוֹ קִדְמוֹ, קִדּוּשִׁיוֹ קִדּוּשִׁין. וְאִם שֶׁל שִׁלּוּחוֹ קִדְמוֹ, קִדּוּשִׁיוֹ קִדּוּשִׁין. וְאִם אֵינוֹ יָדוּעַ, שְׁנֵיהֶם נוֹתְנִים גִּט. וְאִם רָצוּ, אֶחָד נוֹתֵן גִּט וְאֶחָד כּוֹנֵס. וְכֵן הָאִשָּׁה שֶׁנִּתְּנָה רְשׁוּת לְשִׁלּוּחָהּ לְקִדְּשָׁהּ, וְהִלְכָה וְקִדְּשָׁהּ אֶת עַצְמָהּ, אִם שֶׁלָּהּ קִדְמוֹ, קִדּוּשִׁיהָ קִדּוּשִׁין. וְאִם שֶׁל שִׁלּוּחָהּ קִדְמוֹ, קִדּוּשִׁיוֹ קִדּוּשִׁין. וְאִם אֵינוֹ יָדוּעַ, שְׁנֵיהֶם נוֹתְנִין לָהּ גִּט. וְאִם רָצוּ, אֶחָד נוֹתֵן לָהּ גִּט וְאֶחָד כּוֹנֵס:

י. מִי שֶׁיִּצְאָה הוּא וְאִשְׁתּוֹ לְמַדִּינַת הַיָּם וּבָא הוּא וְאִשְׁתּוֹ וּבְנָיו וְאָמֵר, אִשָּׁה שֶׁיִּצְאָה עִמִּי לְמַדִּינַת הַיָּם הִרִי הִיא זֹה וְאֵלּוּ בָנֶיהָ, אֵין צָרִיף לְהִבִּיאַרָאָהּ, לֹא עַל הָאִשָּׁה וְלֹא עַל הַבָּנִים. מִתָּה וְאֵלּוּ בָנֶיהָ, מִבִּיאַרָאָהּ עַל הַבָּנִים וְאֵינוֹ מִבִּיאַרָאָהּ עַל הָאִשָּׁה:

יא. אִשָּׁה נְשֹׂאֲתִי בְּמַדִּינַת הַיָּם, הִרִי הִיא זֹה וְאֵלּוּ בָנֶיהָ, מִבִּיאַרָאָהּ עַל הָאִשָּׁה וְאֵין צָרִיף לְהִבִּיאַרָאָהּ עַל הַבָּנִים. מִתָּה, וְאֵלּוּ בָנֶיהָ, צָרִיף לְהִבִּיאַרָאָהּ עַל הָאִשָּׁה וְעַל הַבָּנִים:

יב. לֹא יִתְיַחַד אָדָם עִם נְשִׁיתִי נָשִׁים, אֲבָל אִשָּׁה אַחַת מְתִיחֶדָה עִם שְׁנֵי אֲנָשִׁים. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר, אִף אִישׁ אֶחָד מְתִיחֶד עִם שְׁנֵי נָשִׁים בְּזֶמַן שֶׁאִשְׁתּוֹ עִמּוֹ וְיֵשֶׁן עִמָּהֶם בְּכַנְדָּקִי, מִפְּנֵי שֶׁאִשְׁתּוֹ מְשַׁמְרָתוֹ.

מתייחד אדם עם אמו ועם בתו, וישן עמם בקרוב בשר. ואם הגדילו, זו ישנה בכסותה וזה ישן בכסותו:

יג. לא ילמד אדם רוק סופרים, ולא תלמד אשה סופרים. רבי אליעזר אומר, אף מי שאין לו אשה, לא ילמד סופרים:

יד. רבי יהודה אומר, לא ירעה רוק בהמה, ולא יישנו שני רוקים בטלית אחת. וחכמים מתירין. כל שעסקו עם הנשים, לא יתייחד עם הנשים. ולא ילמד אדם את בנו אמונות בין הנשים. רבי מאיר אומר, לעולם ילמד אדם את בנו אמונות נקיה וקלה, ויתפלל למי שהעשר והנכסים שלו, שאין אמונות שאין בה עניות ועשירות, שלא עניות מן האמונות ולא עשירות מן האמונות, אלא הכל לפי זכותו. רבי שמעון בן אלעזר אומר, ראית מימיה חיה ועוף שיש להם אמונות, והן מתפרנסין שלא בצער. והלא לא נבראו אלא לשמשני, ואני נבראתי לשמש את קוני, אינו דין שאתפרנס שלא בצער. אלא שהרעותי מעשי וקפחתי את פרנסתי. אבא גרין איש צדק אומר משום אבא גרין, לא ילמד אדם את בנו, חמר, גמל, ספר, ספן, רועה, וסנוני, שאמונתו אמונות לסטים. רבי יהודה אומר משמו, החמרון, רבן רשעים, והגמליו, רבן פשרים. הספנין, רבן חסידים. טוב שפרופאים, לגיהנם. והפשר שבטבחים, שתפו של עמלק. רבי נהוראי אומר, מניח אני כל אמונות שבעולם ואיני מלמד את בני אלא תורה, שאדם אוכל משכרה בעולם הזה וקרו

קִיַּמְתָּ לְעוֹלָם הַבָּא. וַיִּשְׁאַר כָּל אַמְנוּת אֵינָן כֵּן. כְּשֶׁאָדָם בָּא לַיָּדֵי חֲלִי
אוֹ לַיָּדֵי זִקְנָה אוֹ לַיָּדֵי יְסוּרִין וְאֵינּוּ יָכוֹל לַעֲסֹק בְּמִלְאכָתוֹ, הֲרִי הוּא
מֵת בְּרָעָב. אֲבָל הַתּוֹרָה אֵינָה כֵּן, אֲלֹא מִשְׁמַרְתּוֹ מְכַל רָע בְּנִעְרוּתוֹ
וְנוֹתְנָת לּוֹ אַחֲרִית וְתִקְוָה בְּזִקְנוּתוֹ. בְּנִעְרוּתוֹ, מָה הוּא אוֹמֵר,
(ישעיה מ) וְקוֹנֵי ה' יַחְלִיפוּ כֹחַ. בְּזִקְנוּתוֹ, מָהוּ אוֹמֵר, (תהלים צב)
עוֹד יְנוּבוֹן בְּשִׁיבָה. וְכֵן הוּא אוֹמֵר בְּאַבְרָהָם אָבִינוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם,
(בראשית כד) וְאַבְרָהָם זָקֵן, וְה' בֵּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל. מְצִינוּ
שֶׁעָשָׂה אַבְרָהָם אָבִינוּ אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה עַד שְׁלֹא נִתְּנָה, שְׁנֵאמַר,
(שם כו) יַעֲקֹב אֲשֶׁר שָׁמַע אַבְרָהָם בְּקוֹלִי וַיִּשְׁמַר מִשְׁמַרְתִּי מִצּוֹתֵי
חֻקּוֹתַי וְתוֹרָתִי: